

EDUCACIÓ AMBIENTAL I DIVULGACIÓ EN EL MARC DEL PROJECTE LIFE GINEBRE

Azucena Muñoz Caballer
Educatora Ambiental Projecte Life Ginebre
Servici Devesa-Albufera
Ajuntament de València
Març 2008

El Programa Life incidix de manera especial en la divulgació de les accions i resultats dels seus Projectes per a fomentar la sensibilització dels ciutadans entorn dels tems mediambientals.

El Projecte Life Ginebre ha tingut dos línies de treball, una dirigida a recuperar les dunes on viu el ginebre marí i l'altra centrada a dotar a estes dunes de la vegetació característica dels ginebrars costaners.

Per a tractar sobre la recuperació de les dunes s'ha comptat amb la labor realitzada en l'anterior projecte Life Duna (2001-2004), en el qual s'inicia la regeneració de la primera alineació dunar. S'adequa la zona d'actuació a l'usuari i el seu programa d'educació ambiental consistix en la constant informació a estos usuaris sobre què era recuperar dunes, com es feia, perquè es feien les obres i de quina manera els podia afectar tota la transformació de l'àrea. Les obres del Life Ginebre s'han entés com una continuació d'eixe projecte per a aconseguir la total recuperació de la zona.

Però, el Life Ginebre incorpora a més un element viu, el ginebre marí. Ell ha sigut el fil conductor de tot el programa d'educació ambiental. Ens ha permés contactar amb les persones més majors de les poblacions locals però també amb els més menuts, als estudiants els ha fet reflexionar sobre com l'home pot destruir i recuperar, als visitants els ha permés contemplar un paisatge perdut...

L'objectiu del programa d'educació ambiental d'este projecte ha sigut donar a conèixer el ginebre marí com a espècie característica de les dunes de la Devesa. Al mateix temps, treballar amb el ginebre marí i el seu hàbitat també ens ha permés:

- Fomentar actituds positives i de respecte cap als sers vius en general.
- Disfrutar del medi natural utilitzant els coneixements adquirits.
- Compatibilitzar l'ús recreatiu de la Devesa amb la conservació dels seus valors naturals.
- Fer partícip el ciutadà en projectes de recuperació i conservació.
- Promoure la presa de consciència i la comprensió de la Xarxa Natura 2000 com a principal instrument per a la conservació de la naturalesa a la Unió Europea.

La metodologia seguida ha sigut específica per a cada col·lectiu amb què se n'anava a treballar:

✚ Estudiants de Primària i Secundària Obligatòria

Han sigut amb els qui s'ha pogut treballar tota la problemàtica del ginebre marí en conjunt. Des del seu creixement, floració, pol·linització, fructificació, llavors, germinació, fins com s'ha produït l'alteració i destrucció del seu hàbitat. S'ha pretés fer-los vore quin és l'estat actual en què es troba i quines poden ser les solucions a prendre.

- Taller del ginebre marí

En este taller, a través de tres maquetes diferents, es treballen tant les característiques ambientals de l'hàbitat del ginebre marí com les principals amenaces i causes que han provocat la seua regressió.

S'ha dut a terme tant als mateixos centres educatius com a les dependències dels Vivers Municipals. Ací s'ha preparat el "Mòdul d'Educació Ambiental", instal·lat en un aula prefabricada amb tot el material relacionat amb les activitats que es realitzen amb les visites.

Les maquetes són: "*Formació de la restinga*", "*Ecosistemes de la Devesa*" i "*Població de ginebre marí*".

Cada maqueta té unes fitxes de treball en les quals l'alumnat, després de desenvolupar l'activitat, ha d'observar i extraure'n conclusions en equip.

En la web del projecte estan disponibles totes les fitxes de treball així com els objectius i el procés de muntatge d'estes.

Tot el personal del projecte Life Ginebre ha sigut l'autor de les maquetes, cada un ha contribuït amb idees, habilitats, mims i recursos per a aconseguir-les.

- Visites guiades

Itineraris interpretatius per la zona del Projecte veient *in situ* les obres, els resultats i la problemàtica del ginebre marí.

També a les instal·lacions dels Vivers Municipals per a fer activitats pràctiques amb les plantes.

En la web estan disponibles els itineraris amb la informació necessària per a realitzar-los, així com el butlletí d'inscripció per a sol·licitar la visita.

- Plantacions. "Dia de l'arbre"

Efectuades per a donar a conèixer la biodiversitat d'espècies vegetals presents a les dunes de la Devesa i que cada espècie necessita un lloc determinat per a desenvolupar-se.

S'ha treballat principalment amb els centres educatius inclosos en les poblacions del Parc Natural.

✚ Usuaris/àries de les platges

La informació a totes les persones que d'una manera o una altra s'han vist implicades amb les obres del projecte ha suposat un continu esforç. Fer partícip a estos ciutadans en la recuperació i conservació de la zona ha sigut fonamental.

Durant l'estiu de 2006 es va fer una enquesta als usuaris per a saber la seua opinió sobre les obres i les seues implicacions. A la pregunta:

Si esta platja no tinguera els servicis de dutxa, font, punt de primers auxilis, aparcament pròxim, etc., continuaria acudint a la mateixa?

Un 67% va respondre que sí, la qual cosa ens dóna una idea de la bona acceptació del projecte.

El 33% restant posava com a objeccions l'eliminació d'aparcaments, no disposar de servicis i que el seu accés siga caminant una distància major.

Per a facilitar a este percentatge d'usuaris una alternativa satisfactòria i aprofitant que a les proximitats del Life Ginebre hi ha platges d'elevada qualitat paisatgística i que tradicionalment han sigut poc utilitzades, es va editar el fullet "*Platges del Parc Natural de l'Albufera*", el qual conté informació dels servicis que oferix cada una de les platges.

Ajudada pel personal de la Brigada, les Campanyes d'Informació es van efectuar els mesos de juliol i agost, durant el cap de setmana, quan l'afluència a les platges és major.

Població local

Els habitants de les poblacions locals sempre han viscut en contacte directe amb la Devesa. Aprofitaments com l'extracció de llenya, tints vegetals, farratge per al ramat, fruits silvestres, etc. s'han realitzat al llarg de la història. En l'actualitat el gaudi del paisatge i les platges que realitzen els visitants d'este espai natural també suposa un "aprofitament" per a estos habitants.

Donar a conèixer novament el ginebre marí i el Projecte entre estes persones ha sigut possible gràcies a associacions com la de "Amics de la Casa de la Demanà" d'El Saler, que van mostrar des d'un primer moment un elevat interès pel projecte.

Tallers ambientals i jocs per a xiquets i jóvens, xarrades, visita a la millor població de ginebre marí en la Devesa, activitats d'animació, itineraris...han acostat el Projecte a este col·lectiu.

És de destacar l'entrevista als germans Navarro Dasí en la que ens van aportar moltíssima informació sobre la zona d'actuació del Projecte i el ginebre marí.

Altres col·lectius

- Familiar.

Al llarg de l'any i coincidint amb dates significatives, s'han organitzat jornades o activitats lúdiques per a acostar les famílies al Parc Natural.

"Dia de l'Arbre" el 31 de gener, "Dia del Medi Ambient" el 5 de juny, "Dia de les Aus" en el primer diumenge d'octubre i "Fira d'Expojove" en desembre-gener.

- Universitari.

La metodologia seguida en la recuperació d'hàbitats dunars i en l'establiment d'una població de ginebres marins és un recurs molt important en assignatures de diverses carreres universitàries.

Xarrades i visites guiades per les dunes, mallades i depressions interdunars, complementades amb la visita a les instal·lacions dels Vivers Municipals (Taller de llavors, Banc de llavors, Planters i Eres de Producció).

- Tècnic.
Participació en:
  - Fira Internacional de l'Urbanisme i del Medi Ambient (TECMA). Madrid, juny 2006.
  - Conferència Internacional sobre Restauració i Gestió de les Dunes Costaneres. Santander, octubre 2007.
  - 1s Jornades de Planificació del Litoral. Universitat Catòlica de València Sant Vicent Màrtir. València, maig 2006.

Organització de:

- Jornades Virtuals del Life Ginebre. València, abril 2008.

En elles es podrà participar “on *line*” en temps real en un fòrum en el qual intervindran els ponents i tots les persones inscrites. Informació en:

<http://www.lifeenebro.com/lifeenebro/ESP/jornadas.htm>

- Treballadors/es.
En el projecte han intervingut grups de treballadors d'especialitats i categories diferents que han fet possible l'execució d'este. A tots ells se'ls ha format d'una manera o d'una altra perquè el seu treball pertorbara com menys millor tant als usuaris com a la fauna i flora afectada per l'actuació. Des de l'empresa encarregada de l'execució de les obres, Guarderia Municipal de l'Ajuntament de València, Policia Local fins als operaris/s'amb dedicació exclusiva al Projecte, la “Brigada life”.

DIVULGACIÓ DEL PROJECTE LIFE GINEBRE

Per a divulgar les actuacions del projecte i els seus resultats a tots els visitants o persones interessades s'ha utilitzat una sèrie de ferramentes com ara:

- Internet, a través de les pàgines web:

<http://www.lifeenebro.com>

<http://www.lifeduna.com>

<http://www.valencia.es>

El nombre de visites a la web del projecte des de maig de 2005 fins a març de 2008 ha sigut de 19.870.

El nombre de visites ha anat augmentant progressivament com es veu en les dades següents:

NOMBRE VISITES WEB MES DE FEBRER	
Any 2006	111
Any 2007	894
Any 2008	1743

En la web del projecte s'acullen les Jornades Virtuals del Life Ginebre.

- Premsa nacional i local
Es realitza un dossier de premsa amb les notícies aparegudes en els diaris. Pot consultar-se en la web del projecte.
- Televisió:
  - “La Albufera, El parque estresado”, emés en el programa *El escarabjo verde* de Televisió Espanyola. Gener 2006.
  - “El Jardí dels Dunes”, emés en el programa *Medi ambient* de Punt 2. Març 2008.
- Vídeo oficial del Life Ginebre
- Fullets:
  - Fullet informatiu del Projecte Life Ginebre. En castellà, valencià, francès i anglés.
  - Fullet “Life Ginebre”. En castellà, valencià, francès i anglés.
  - Fullet “Platges del Parc Natural de l'Albufera”. En castellà i valencià.
- Quioscs Interactius Museu Príncep Felip.
Col·laboració entre l'Ajuntament de València, Servici Devesa-Albufera, i la Ciutat de les Arts i les Ciències per a la difusió dels diferents projectes Life liderats per l'Ajuntament de València al Parc Natural de l'Albufera.

Tot este programa d'educació ambiental no s'hauria pogut dur a terme sense comptar amb un gran equip de persones que hi han posat el seu interés i la seua voluntat. Els/Les operaris/es de la Brigada life, el personal dels Vivers Municipals, la Guarderia Municipal, els tècnics del Servici Devesa-Albufera, etc.